

שוב מציעים גידול מספוא בהידרופוניקה...

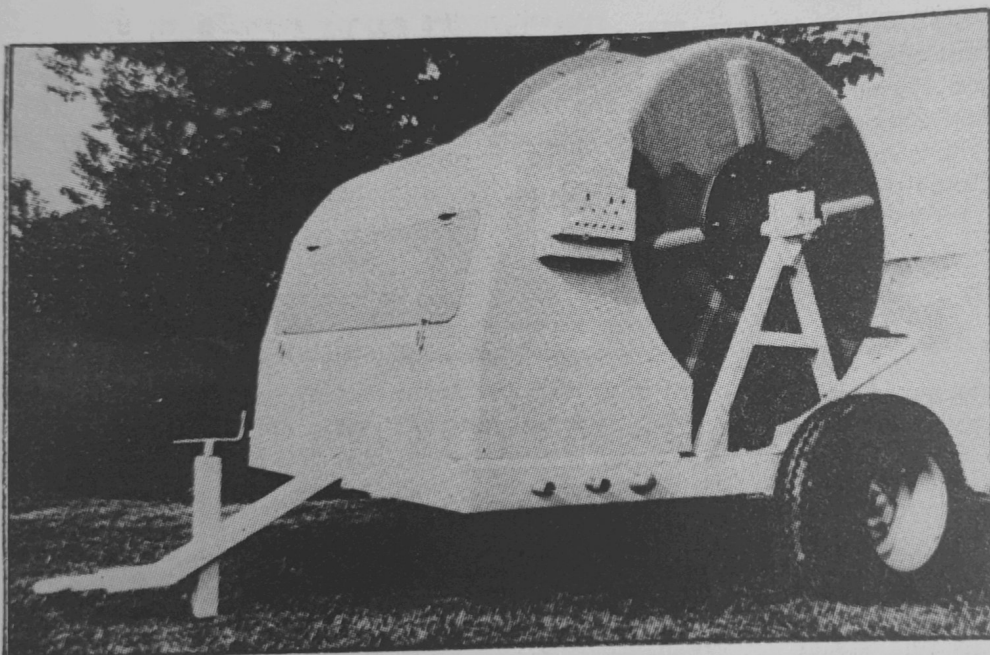
הבלה"ד ר. וולקני

מדי פעם בפעם חוזרים ומציעים גידול ירק מונבט מגרגרי דגנים — כתחליף למרעה או למספוא גס. כנראה אין יצרני ה"אינקובטורים" לגידול ירק כזה מוכנים לוותר על ציבור רחב של בוקרים תמימים, העשויים להתרשם מעובדה כגון זו, שמ-300 ק"ג גרגרי שעורה מת-קבלים 1500 ק"ג נבטים.

הרי דוגמה של אינקובטור כזה, לגידול ההידרופוני של נבטים מגרגרי שעורה, תוצרת של חברה בבריטניה. הייצרנים מציעים על האפשרויות הגלומות בשטה בארצות צחיחות, ולדבריהם נמכרים אינקובטורים רבים מתוצרתם בכל חלקי העולם, לרבות מצרים. המטרה — שהאדמה תנוצל לגידולים חלופיים או חימום.

כמו בשיטות דומות, התהליך הוא כזה: שורים את הגרגרים למשך 24 שעות במים, ואחרי-כן שוטחים אותם על טסים. הטסים נערכים מהחלק העליון של האינקובטור כלפי מטה, ובכל יום מסיפים שורת טסים. במהלך הגידול מוסיפים את הירק מדי 6 שעות במים המכילים חמרים מזינים. כדי להבטיח נצול מרבי של החמרים המזינים — הנבטים מוארים. כיום השמיני מגיעים הנבטים ל"בשלות", ו"קוצרים" אותם. צבעם יפה מאוד והם טעימים לבהמות. אפשר לאבוס בהם כפי שהם יוצאים מהאינקובטור, או לקצצם.

להלן תוצאות בדיקה שנעשתה ביוני 1984. מ-300 ק"ג גרגרי שעורה התקבלו, כאמור, 1500 ק"ג ירק. ביום הרביעי להנבטה הוא הביל 35.8% חומר יבש. בק"ג חומר יבש — 10.75% חלבין, 7.2% חלבון, 77.7% פחמימות, והאנרגיה המטבולית 13.1 מגה-ג'אול. בחישוב לפי נתונים אלה, הרי שנבט "בשל" מכיל 18% חומר יבש. מ-300 ק"ג גרגרי שעורה כפי שהם יש 285 ק"ג חומר יבש. ב-1500 ק"ג נבטים לפי 10% חומר יבש, ההפרש בין המצוי בגרגרים לבין המצוי בירק נע בתחום 120 — 135 ק"ג ח"י. כל זה נזק כספי — בלי להביא בחשבון את עלות האינקובטור, הדשן, המים, החשמל והעבודה.

ה"אינקובטור" לגידול נבטי שעורה בהידרופוניקה, הנותן 500 ק"ג נבטים לאחר גידול מבוקר במשך חמישה ימים. מתוך חומר שהומצא למערכת באדיבות שגרירות בריטניה בארץ.

הפנייה לשיטה זו מבוססת על ההנחה, שפרות חייבות לאכול מזון גס עסיסי. בניסויים שערכנו בארץ בשנים 1936, 1964, ו-1976 הר-אינו, שבתהליך ההנבטה אוכדים לפחות 50% מהחומר היבש, ועדיין אין שיטה המאפשרת ייצור חומר יבש — גם בעזרת הארה מתמשכת — בטרם יפתח הצמח מספר עלים שיאפשר ייצור חומר צמחי וא-גירתו. כתנאים רגילים דרושים לכך כ-30 ימי גידול. לכן, עם כל התייחסות של האינקובטור המוצע וחרף כל הנתונים — לא נראה שיש בו ברכה מבחינה כלכלית; מה עוד, שאת הנדרש ממזון גס אפשר לספק במזונות אחרים ואין צורך להשחית, לשם כך, גרגרי שעורה טובים.